

Burgerinitiatief Afscheid van Fossiel

Ons voorstel voor steun voor een internationaal verdrag dat wereldwijd de productie van fossiele brandstoffen stopt.

Indiengers: Agnes de Rooij, Kim van Eekelen, Koen Jonker en Paul van den Berg

Voorstel Burgerinitiatief Afscheid van Fossiel

Inleiding

Decennialang internationaal onderhandelen in UNFCCC verband heeft helaas nog niet geleid tot bindende afspraken over de afbouw van kolen, olie en gas. Schone energie groeit gestaag, maar vooralsnog groeit de productie en consumptie van fossiele brandstoffen wereldwijd ook. Er zijn afspraken over de broeikasgasuitstoot en over schone energie, maar niet over het gecontroleerd afbouwen van fossiel. Dit leidt ertoe dat landen gevangen zitten in een ‘tragedy of the commons’ waarin iedereen naar elkaar blijft kijken en wijzen en niemand als eerste de eigen fossiele voorraden wil afschrijven. Een internationaal verdrag voor de uitfasering van fossiele brandstoffen bevordert eerlijk klimaatbeleid door te helpen het speelveld gelijk te trekken en een stabiel perspectief te bieden aan bedrijven en investeerders. De overtuiging dat dit de klimaatdoelen dichterbij zal brengen leeft enorm, wereldwijd, en in Nederland. Dat dit leeft, blijkt ook uit dit Burgerinitiatief.

Oproep

Met het Burgerinitiatief Afscheid van Fossiel roepen wij, met meer dan 40.000 steunbetuigers, de Tweede Kamer op om zich actief in te zetten voor een internationaal verdrag dat wereldwijd de productie van fossiele brandstoffen stopt.

Voorstel

Samen met meer dan 40.000 steunbetuigers vragen we de Tweede kamer om zich actief in te zetten voor een internationaal verdrag dat wereldwijd de productie van fossiele brandstoffen stopt. Wij vragen de Tweede Kamer:

- de minister voor Klimaat en Groene Groei te verzoeken om namens Nederland een Non-Proliferatieverdrag voor Fossiele Brandstoffen te steunen;
- de minister voor Klimaat en Groene Groei te verzoeken om samen met de landen die de Fossil Fuel Non-Proliferation Treaty hebben onderschreven te werken aan de ontwikkeling van de voorwaarden, de bepalingen en richtingen van het verdrag;
- om de deelname van de regering te vragen aan diplomatieke inspanningen om de steun voor het Treaty Initiative via internationale kanalen te vergroten.

Achtergrondinformatie

Wat is het probleem dat moet worden aangepakt?

Fossiele brandstoffen - kolen, olie en gas - zijn de grootste door mensen gedreven oorzaken van klimaatverandering, en volgens de meest recente studie van Harvard University wordt 1 op de 5 sterfgevallen wereldwijd veroorzaakt door luchtvervuiling door fossiele brandstoffen.

Toch worden ze niet één keer in het Akkoord van Parijs genoemd. En hoewel veel landen netto-nuldoelstellingen en plannen voor het reduceren van broeikasgassen hebben gemaakt, blijft de fossiele industrie plannen maken voor nieuwe kolen-, olie- en gasprojecten, die goedgekeurd worden door overheden en gefinancierd worden door banken en kapitaalmarkten¹.

Er kunnen geen nieuwe investeringen in olie, gas en steenkool plaatsvinden, zegt het Internationaal Energieagentschap². Onze kans op een leefbare en duurzame toekomst voor iedereen wordt snel kleiner, zo stelt het IPCC³. We hebben nog maar zes jaar om klimaatneutraal te worden en de opwarming van de aarde onder de 1,5°C te houden, aldus een nieuw onderzoek gepubliceerd in Nature⁴. Serieuze internationale samenwerking is nu dringend nodig.

Wat wil dit Fossiel Fuel Non-Proliferation Treaty initiatief bereiken?

Het Non-Proliferatieverdrag voor Fossiele Brandstoffen⁵ is een wereldwijd initiatief om internationale samenwerking te bevorderen, met het doel de uitbreiding van de exploitatie van fossiele brandstoffen te stoppen en een rechtvaardige energietransitie in gang te zetten. Een Non-Proliferatieverdrag voor Fossiele Brandstoffen zal de wereld helpen om de klimaatdoelstellingen van het Akkoord van Parijs te bereiken door de kaders te bieden die nodig zijn om de mondiale expansie te stoppen en landen te ondersteunen om samen te werken aan een rechtvaardige afbouw van de productie en het versnellen van oplossingen.

Een Non-Proliferatieverdrag voor Fossiele Brandstoffen is het ontbrekende juridische mechanisme om de kloof te dichten tussen de netto-nulambities en het daadwerkelijk verwezenlijken van deze ambities. Het zou de zorgen van individuele

¹ <https://eerlijkegeldwijzer.nl/campagnes/meer-dan-80-van-de-investeringen-in-energiesector-door-banken-verzekeraars-en-pensioenfondsen-gaat-naar-fossiel/>

² <https://www.theguardian.com/environment/2021/may/18/no-new-investment-in-fossil-fuels-demands-top-energy-economist>

³ <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/resources/spm-headline-statements/>

⁴ <https://www.nature.com/articles/d41586-023-01848-5>

⁵ <https://fossilfuel treaty.org/>

landen over de economische gevolgen en het concurrentievermogen wegnemen en landen in staat stellen om op een rechtvaardige en eerlijke manier samen te werken aan het uitfasen van fossiele brandstoffen. Het stimuleert en dwingt de financiering af die nodig is voor een rechtvaardige transitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. Met vergelijkbare verdragen is het eerder gelukt om de kernwapenarsenalen en de inzet van landmijnen terug te dringen. Een ander schoolvoorbeeld van een dergelijke afspraak tussen landen is het Montreal Protocol. Dankzij dit internationale verdrag uit 1987 gebruiken we vrijwel geen ozonlaag afbrekende stoffen meer.

Welke landen en groepen ondersteunen het initiatief al?

Een groeiend aantal landen (nu 14), meer dan 3000 wetenschappers en academici, 101 Nobelprijswinnaars, de Wereldgezondheids-organisatie, honderden medewerkers in de gezondheidszorg, duizenden religieuze instellingen, een groeiend aantal inheemse organisaties en jongerenactivisten, meer dan 100 steden en lagere overheden en meer dan 800 parlementsleden uit 95 landen roepen al op tot een internationaal verdrag om fossiele brandstoffen uit te bannen en een eerlijke energietransitie te versnellen. We roepen u op om dat ook namens Nederland te doen. Wat we nu doen zal de uitstoot van broeikasgassen in de toekomst bepalen en beslissend zijn voor de leefbaarheid van onze planeet voor toekomstige generaties. Het is tijd om de klimaatcrisis niet langer van “brandstof” te voorzien.

Welke afspraken moeten er in zo'n verdrag komen?

De volgende afspraken moeten worden opgenomen:

- Verplichtingen om een einde te maken aan de expansie van de winning van fossiele brandstoffen en de bestaande productie geleidelijk af te bouwen op basis van billijkheid;
- Bepalingen met betrekking tot transparantie en naleving; en
- Toezeggingen voor internationale steun zoals de oprichting van een mondiaal fonds voor een rechtvaardige transitie en een plan voor rijke landen om daaraan bij te dragen door schuldverlichting te bieden, steun voor capaciteitsopbouw voor het zuiden en technologieoverdracht.

Een FAQ voor het Fossil Fuel Non-Proliferation Treaty Initiatief kan [hier](#) worden gevonden.

Steunbetuigende organisaties

Deze organisaties steunen de meer dan 40.000 burgers achter het Burgerinitiatief Afscheid van Fossiel:

ActionAid, ASN Bank, BankTrack, Both Ends, Consumentenbond, Cordaid, Creatives for Climate, De Eerlijke Geldwijzer, DeGoedeZaak, Fair Finance International, FNV, Fossilvrij NL, Greenpeace NL, Groen Pensioen, Hivos, Milieudefensie, MVO Nederland, Natuur&Milieu, Oxfam Novib, Simavi, Social Enterprise NL, Social Tipping Point Coalitie, Stop Ecocide Nederland, Transitie Coalitie Voedsel, Triodos Bank en Reclame Fossilvrij. Gezamenlijk hebben zij een achterban van meer dan 2 miljoen burgers.

Initiatiefnemers

Dit voorstel vereist een duidelijke politieke keuze om internationaal samen te werken om afscheid te kunnen nemen van fossiele brandstoffen. De urgentie hiervoor is nog nooit zo groot geweest. We roepen de Tweede Kamer op dit voorstel serieus te behandelen en de nodige stappen te zetten voor een leefbare toekomst voor de volgende generaties.

Hoogachtend,

Namens de initiatiefnemers en namens meer dan 40.000 Nederlanders:

Agnes de Rooij

Koen Jonker

Kim van Eekelen

Paul van den Berg